

Brabants Particulier Grondbezit

Tilburg, 10 augustus 2010

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
t.a.v. Provinciaal Milieuplan 2011-2014
verdieping 12/kamer 9
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Kenmerk:
Betreft: Reactie Ontwerp Milieuplan Provincie Noord- Brabant

Geacht College,

Hiermee reageren het Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, Brabantse Milieufederatie, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer op het ontwerp van het Milieuplan Provincie Noord- Brabant.

Algemeen

Het ontwerp Milieuplan dient formeel als strategisch document, dat op hoofdlijnen de visie en ambities weergeeft. Wij merken op dat een groot aantal ambities erg algemeen geformuleerd is, waardoor dit niet goed te monitoren en te evalueren is. Als voorbeeld kan gelden de ambitie om de gewenste natuurkwaliteit in de Natura 2000-gebieden te realiseren.

Aangezien deze natuurkwaliteit van diverse milieu-omstandigheden afhankelijk is, verzoeken wij u de voor de N2000-gebieden noodzakelijke milieukwaliteit expliciet in het milieuplan op te nemen, inclusief een passend maatregelenpakket. Voor ammoniak kan daarbij worden uitgegaan van de kritische depositiewaarden en de daarvan afgeleide maximale ammoniakemissie.

Het ontwerp Milieuplan is een compact stuk met een heldere schrijfstijl geworden, dat een sfeer van uitvoering ademt. Echter, het biedt ons inziens onvoldoende houvast om te komen tot een structurele verbetering van de gekozen milieuthema's. Daarvoor zou het nog globale uitvoeringsprogramma nader geconcretiseerd moeten worden, zodat de effectiviteit van het PMP vergroot wordt.

Terecht wordt duurzaamheid als uitgangspunt opgenomen. Het moge echter bekend zijn dat end-of-pipe maatregelen geen duurzame oplossingen bieden, mede vanwege de verschuiving die dit vaak oplevert naar andere milieucapartimenten (zoals luchtwater-systemen de CO₂-uitstoot verhogen). End-of-pipe maatregelen kunnen zin hebben in knelpuntsituaties, waarna deze knelpunten duurzaam moeten worden opgelost.

Inhoudelijke beoordeling

De terreinbeherende organisaties en de BMF hebben eerder aangegeven er groot belang aan te hechten dat bepaalde thema's worden opgepakt in het milieubeleid van Noord-Brabant. Het gaat dan voornamelijk om de hieronder genoemde thema's. Wij constateren dat deze thema's goeddeels in het milieuplan zijn opgenomen. Wel plaatsen wij daarbij de volgende kanttekeningen:

- 1) **Kwaliteit van het oppervlaktewater.** De oppervlaktewaterkwaliteit wordt in het milieuplan beperkt tot de mestproblematiek. Zeker in relatie tot de gezondheid dient naast blauwalgengroei door nutriënten ook beleid gevoerd te worden op gezondheidseffecten van chemische en hormonale verontreinigingen. Daarnaast is niet helder wat de provincie gaat doen om fosfaat aan te pakken. Ons voorstel is: 1) op grote schaal uitmijnen (o.a. bij alle ruilgronden van dlj + convenant met de landbouw) 2) ecologisch randenbeheer langs waterlopen. Mede gezien deze opmerkingen verzoeken wij u het nog globale uitvoeringsprogramma nader te concretiseren, zodat de effectiviteit van het PMP wordt vergroot.
- 2) **Luchtkwaliteit.** Bij het onderdeel luchtkwaliteit wordt gesteld dat de ambitie is om te voldoen aan de wettelijke normen. Wij verzoeken u aan te geven wat deze wettelijke normen inhouden. Voor ammoniak kan o.a. verwezen worden naar de Europese NEC-richtlijn die in 2020 gericht is op het niet meer overschrijden van de kritische niveaus. Het milieuplan streeft verder naar verbetering van de luchtkwaliteit zonder dat dit gekwantificeerd wordt. Voor ammoniak bevelen wij u aan de doelen uit de Barometer en de N2000 stikstofverordening over te nemen (13,2 kton NH₃-emissie totaal) resp. (8,3 kton stalemissie in 2028). Verder is het weinig ambitieus dat de aanpak van de fijnstofproblematiek naar 2015 wordt verschoven. De noodzaak om hier snel adequaat werk van te maken is evident.
- 3) **Stilte (geluidsoverlast) en duisternis (lichthinder).** Wij ondersteunen de aandacht voor de geluidsproblematiek, mede gezien de toenemende geluidsemisatie van de militaire en burger-luchtvaart in Brabant. Wij pleiten voor een ambitieuze provinciale aanpak en een verscherpte regelstelling, inclusief sanering geluidsbronnen in/nabij stiltegebieden en monitoring /handhaving. Ten aanzien van licht (en duisternis) wordt in het milieuplan een goede aanzet gegeven om het thema tot implementatie te brengen. Concreet verzoeken we tot de vaststelling van een opname van donkertegebieden in de EHS.

Ten aanzien van de drie extra onderwerpen (par. 2.2) merken wij drie zaken op:

- 1) Dat het onderwerp luchtwassers bij de intensieve veehouderij gekozen is, heeft onze steun (hoewel de duurzaamheid beperkt is). Wij ondersteunen uw besluit om ook voor bestaande stallen binnen enkele jaren luchtwassers voor te schrijven. Voor bestaande stallen geldt volgens de vigerende kaders dat er nog tot 2028 tijd is om de stallen aan te passen. Wij attenderen nogmaals op een correcte toepassing van luchtwassers, wat van cruciaal belang is voor het effectief verminderen van de stikstofbelasting. Naast intensief toezicht, waar PS onlangs een motie toe heeft aangenomen, ondersteunen wij uw voornemen dat luchtwassers met een controlesysteem worden uitgerust. Wij verzoeken u de elektronische monitoring verplicht voor te schrijven bij toepassing van luchtwassers.
- 2) Naast de intensieve veehouderij is ook extra aandacht nodig voor de melkveehouderij. Deze sector is verantwoordelijk voor ruim 40% van de mest- en ammoniakemissie. Bovendien zijn er in deze sector nog nauwelijks emissie-reducerende technieken in gebruik, zoals verbeterde raskeuze, afzuiging/filter-toepassingen en reductie via het voedingsspoor.
- 3) Wij merken over het onderwerp 'footprint' op dat dit onderwerp in het gehele milieuplan niet wordt uitgelegd, noch voorzien van enig instrumentarium. Wij adviseren u derhalve te rade te gaan bij de Brabantse deskundigheid in deze, die bijvoorbeeld beschikbaar is bij de Kleine Aarde en de Brabantse Milieufederatie.

De bespreking van de thema's in hoofdstuk 4 kennen een vaste opbouw. Hierdoor domineren de opsommingen, waardoor verbanden niet altijd tot uiting komen. Met name de wezenlijke relatie tussen de maatregelen en de provinciale ambities worden niet toegelicht. Onduidelijk blijft in hoeverre de provincie haar ambities hiermee gaat behalen.

Ten aanzien van 4.1 Veiligheid merken we op dat feit is dat de automobilisten in Brabant op alle type wegen (van 30 t/m 120 km) vaak te hard rijden. Dit vraagt vanwege de verkeersveiligheid om een stringenter handhaving. Andere negatieve effecten hiervan zijn: extra geluidsoverlast, fijnstof en trillingen in huizen, met name op monumentale dijken en langs historische wegen.

Wij ondersteunen uw voornemen om de kwaliteit van het milieu goed te monitoren. Wij bevelen u daarbij aan optimaal gebruik te maken van het Planbureau voor de Leefomgeving, dat met jaarlijkse rapportages komt. Tevens bevelen wij u aan de rapportages op het gebied van milieu, natuur en water te integreren.

Tenslotte

In reactie op uw verzoek in hoofdstuk 7 dragen wij hierbij onderwerpen aan die, in onze ogen, opgenomen dienen te worden in het debat, en ook de volle aandacht dienen te krijgen in de beleidsuitvoering:

- verduurzaming van de landbouw
- verkleining en verbetering van de intensieve veehouderij
- sanering stiltegebieden, opzet duisternisgebieden
- aanpak van vermesting en van vervuiling oppervlaktewater
- vrijwaren EHS bij laagvliegroutes
- klimaatadaptatie gebieden: extra ruimte voor beekherstel en natte natuurgebieden.

Wij hopen met deze zienswijze een constructieve bijdrage te leveren aan het definitieve Provinciaal Milieuplan. Vanzelfsprekend zijn wij graag bereid om onze zienswijze nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

mede namens Brabants Landschap, Brabants Particulier Grondbezit, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer,

Nol Verdaasdonk,
Interim directeur Brabantse Milieufederatie